

LUČKA NA HRIBU

VENCESLAV WINKLER

Takrat, ko je sonce umrlo, da ni dajalo več svetlobe, je v hribovski dolini za Ogrnikom umrl tudi cerkovnik, pa niso imeli ljudje nikogar več, ki bi jim zvonove gnal v pesem in vrisk. Od začetka so hodili potrti po vasi, potem so se pa domislili:

»Prav za prav bi morali ravno zdaj bolj zvoniti, ampak, če ni, pa ni. Ura je uri podobna, saj je vseeno, če jih oznanjamo z zvonom ali pa ne.«

Pa so tekli dnevi brez zvonjenja, brez cerkovnika in brez sonca. To zadnje je bilo še najhuje. Vsi so se nekam bali, da se bo morebiti svet ustavil, da bodo rastline usahnile, a nič se ni zgodilo. Po cestah in po poljih so napeljali elektriko in je bilo lepo svetlo kot poprej, le otroci so sanjali o nekem čudežnem soncu, ki je včasih živel, otroci pa starci, ki so ga nekdanj, v davni mladosti še videli.

Tam, kjer je umrl cerkovnik, so pa imeli silno močne zvonove. Posebno takole na pomlad, ko se je vse budilo in cvetelo, posebno takrat so peli prečudno lepo. Ljudje jih niso mogli pozabiti, ampak sami jih niso mogli razmajati. Včasih je kdo prijel za vrh, zaškripalo je nerodno, včasih je tudi zahreščalo, zapeti, zapeti pa ni hotelo. Pa kadar je šlo na praznik, je bilo ljudem hudo, hodili so na Ogrnik in poslušali zvonove iz drugih dolin. Posebno spomladi. Takrat so skoraj jokali. Vse je hitelo na hrib, starci in starke s palicami, nedoletni otroci, še tisti v materinih naročjih so stezali roke k hribu.

Bog je pa videl žalost in je naredil čudež.

Sredi noči je zrastle na Ogrniku roža, prav na vrhu gore je zrastle. Čudovita roža. Prečudno bela je bila in gorela je od nebeške svetlobe. Ljudje v hribovski dolini so se zbudili, da bi videli, odkod ta prečuden sijaj, a si niso znali razložiti. Otroci so navdušeno zaploskali z ročicami:

»Sonce, sonce, sonce!«

»Sonce to ni,« so odkimali stari ljudje, »ampak prav blizu sonca mora biti. Prav blizu.«

Hribovska dolina ni bila več temna. Roža na hribu jo je razsvetljevala. Taka seveda ni bila kot sonce, ampak teme pa vendar ni bilo več. Ljudje so se spet smejali in pravili so si skrivoma, da prihaja pomlad.

Živel je pa takrat v tistih hribih tudi hud razbojnik Petron. Ko je zagorela lučka na hribu, ga je ujezilo. Od same ihte si je pulil brado, hodil po lesovih in ni nič jedel.

»Zdaj bo spet svetlo,« se je jezil, »ljudje bodo videli drug drugega in ne bom se mogel več skrivati.«

Nazadnje je sklenil, da bo odtrgal čudežno rožo.

Čakal je in čakal. Neke noči, ko se je nebo prepredlo z oblaki in se napravljalo k viharju in je lučka le zdaj pa zdaj zamežikala, je odšel na Ogrnik. Prav lahko je našel rožo.

»Bog se usmili, taka stvarca pa taka svetloba,« je pomislil, ko jo je ugledal.

Premišljeval je, kam bi jo del, če bi jo odtrgal. Najprej jo je hotel zakopati nekam strašno globoko.

»Ne,« se je spomnil, »toliko ognja ima v sebi, da bi se prerila skozi zemljo in spet zacvetela. Ne smem je zakopati. Prodal jo bom. Zlatarji so čudaki, radi jo bodo kupili.«

Pa jo je poskusil odtrgati.

Ni šlo.

»Kaj pa to?« se je čudil.

Bolj, ko jo je vlekel iz zemlje, večja je postajala. Listi so se ji širili, steblo se je debelilo. Razbojnik se je zmeraj bolj čudil. Hotel je zbežati, a neka skrivnostna moč mu je vezala noge, da se ni mogel ločiti od rože. Trepetaje se je držal za steblo in vlekel iz tal. Roža se je pognala v čudežno višino, skoraj do neba. Vse okoli nje je bilo jasno kot ob belem dnevu. Oblaki na nebu so se razmaknili, zvezde so obledele.

»Moj Bog! To je sonce!« se je prestrašil razbojnik.

Naenkrat se je roža skrčila v žarečo kroglo, razširila se je in se pognala na nebo. Prijela se je čiste modrine in obvisela na njej.

»Joj meni! Joj meni!« se je zrušil razbojnik na kolena in se trkal na prsa...

V vasi se je vse zbudilo. Začuden so gledali na sončno nebo. Starci so skakali po cesti, možje so se smejali. Potem so se vsi napotili na Ogrnik, da bi videli, kaj je z rožo. Čudili so se. Prav nič se ni poznalo, kje je rasla.

»To je bil čudež!« so šepetali med seboj.

Tisti hip je v dolini zazvonilo. Odkar je stari cerkovnik umrl, se zvonovi niso hoteli premakniti, zdaj so peli neznansko lepo, skoraj

vriskali so. Ljudje so zajokali od veselja, hiteli so po bregu v dolino. Bliže ko so prihajali, lepše je zvonilo.

»Kdo zvoní?« so trepetali.

Potem so se začudili.

Pod zvonikom je stal razbojnik Petron. Z rokami je poganjal dva zvonova, z ного tretjega. Presrečen smehljal mu je napolnil obraz.

Ljudje se niso upali blizu. Bali so se ga.

Naenkrat je razbojnik izpustil zvonove. Obrnil se je za cerkvijo v breg, orožje je pa pustil kar ljudem. Napotil se je na vrh Ogrnika, zvonovi so pa kar sami peli, peli, peli...

»To je kaj čudno,« so rekli ljudje, »tak razbojnik — pa mu zvonovi pojo kot nikomur izmed nas.«

Čez par dni so pa našli Petrona na Ogrniku. Prav na vrhu je ležal, tam, kjer je včasih rasla čudežna roža. Bil je mrtev in smehljal se je kot otrok...

ŽABA IN KAČA

J. VRBA

Žaba se je najedla muh, zlezla na breg in se raztegnila na soncu, da bi se ogrela. Žabe namreč vročina nikoli ne upeha, ker ima mrzlo kri. Zato ji je tudi najhujša vročina prijetna. In ko je tako ležala, je začela dremati. Nekaj časa je kimala — kar nekaj zašušti v bližini... To šuštenje jo je prebudilo — dvignila je glavo in odprla oči...

Groza jo je obšla...

Hipoma je stala pred žabo kača — bogve, odkod se je vzela.

Žaba se je zgrozila, mrzaj ji je šel po hrbtu in od strahu je kar otrpnila.

»Žaba, poglej mi v oči,« pravi kača.

In ko jo je žaba ubogala, neumnica, je kača udarila v smeh...

»Vidiš, kako si neumna!« je dejala kača in se smejala, da je kar sikala.

»To imaš od tega, ker si me poslušala! Kaj ne veš, da je vsakdo, ki pogleda kači v oči, izgubljen?«

Ko je žaba to slišala, se je spomnila, da jo je nekoč neka stara žaba svarila pred kačjim pogledom. Brž je hotela odskočiti, pa ni mogla. Noge so ji bile kakor lesene. Uvidela je, da ji res slaba prede...

Začela je torej prositi:

»Moja najdražja kačica, prosim te, nikar me ne pojej. Po bolezní sem in zato me je sama kost in koža. Danes sem snedla šele eno samo muho. Počakaj, da se vsaj nekoliko odebelim.«

Kača pa se je smejala, da je kar sikala...

»Vidiš!« je rekla, »ti si že danes jedla, jaz pa nisem ves teden imela grižljaja v gobcu. To nič ne dé, če si mršava, ostaneš mi vsaj dalje časa v želodcu!«

In preden je mogla žaba zacviliti, jo je kača popadla za gohtanec — in jo je počasi in slastno sukala vase...